

Directoraat-Generaal Wetgeving, Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken

Directie Wetgeving

Postadres: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Telefoon (070) 3 70 39 11
Fax (070) 3 70 79 31
www.justitie.nl

Onderdeel	Sector Privaatrecht
Datum	14 mei 2007
Ons kenmerk	5483629/07/6
Onderwerp	Ontwerpverordening Rome I

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Tijdens het Algemeen Overleg van 17 april jl heb ik uw Kamer een brief toegezegd waarin ik u zou informeren over de ontwerp-Verordening inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I). Met deze brief kom ik deze toezegging na.

Na de JBZRaad van 19 april jl, waarin een politiek akkoord is bereikt over de tekst van 15 minder controversiële artikelen, gaat de discussie nu verder over de resterende artikelen. De belangrijkste hiervan worden hieronder toegelicht. Een aantal (zeker niet alle) van de resterende artikelen zal worden besproken tijdens de JBZRaad van juni a.s. Het Nederlandse standpunt over de artikelen in Rome I is tot stand gekomen in overleg met de Staatscommissie voor internationaal privaatrecht en met diverse belanghebbenden.

Artikel 4bis (vervoerovereenkomst)

Het Commissievoorstel voor Rome I bevat in artikel 4 een afzonderlijke regel voor het toepasselijk recht op vervoerovereenkomsten. Het wijst daarvoor het recht van de vestigingsplaats van de vervoerder aan, ongeacht of het gaat om goederenvervoer of passagiersvervoer. In de onderhandelingen is kritiek gekomen op dit voorstel en aangegeven dat nuancering nodig is. In het laatste voorzitterschapsdocument wordt daarom een afzonderlijk artikel 4bis voorgesteld met daarin een aantal opties voor verschillende regels voor goederenvervoer en passagiersvervoer. De opties verbinden aan de toepasselijkheid van het recht van het land van de vestigingsplaats van de vervoerder bepaalde voorwaarden zoals de voorwaarde dat de plaats van vertrek of van bestemming ook naar dit land verwijst.

Nederland onderschrijft deze benadering van een meer genuanceerde regel waarbij niet uitsluitend wordt gekeken naar het recht van de vervoerder. Vooral bij passagiersvervoer acht Nederland het van belang dat bij de keuze van een regel voor het toepasselijk recht op de vervoerovereenkomst een evenwicht wordt bereikt tussen de belangen van de vervoerder en van de passagier. Over de precieze invulling van de regels wordt op dit moment verder onderhandeld.

Artikel 5 (consumentenovereenkomst)

Het Commissievoorstel voor artikel 5 lid 1 verwijst naar het recht van het woonplaatsland van de consument mits voldaan is aan bepaalde voorwaarden. Een van de voorwaarden is dat het moet gaan om een consument uit een lidstaat. Een andere voorwaarde is dat de wederpartij van de consument zijn commerciële of beroepsactiviteiten met ongeacht welke middelen richt op het woonplaatsland van de consument en de overeenkomst in dat kader is gesloten. Dit laatste sluit aan bij de regels inzake de bevoegde rechter in consumentenzaken volgens artikel 15 Brussel I. Bepaalde soorten overeenkomsten worden op grond van lid 3 van artikel 5 van de regel van artikel 5 lid 1 uitgesloten. Dit geldt voor onder meer de vervoerovereenkomst en de overeenkomst tot levering van een dienst die uitsluitend in een ander land dan het woonplaatsland van de consument moet worden geleverd.

In de onderhandelingen is er discussie over de vraag of alleen consumenten uit lidstaten onder deze bepaling moeten vallen en wat de betekenis is van het begrip "activiteiten richten op". Er is een raadsverklaring bij Brussel I afgelegd, die is opgenomen in de overwegingen bij Rome I, maar een aantal lidstaten acht dit onvoldoende. Ook is er discussie over de vraag welke uitzonderingen in lid 3 moeten worden opgenomen. Een enkele lidstaat (vooral Verenigd Koninkrijk en Luxemburg) is meer algemeen tegen de formulering van artikel 5.

Het laatste voorzitterschapvoorstel heeft de beperking tot consumenten in een lidstaat geschrapt. De verwijzing naar de "activiteiten richten op" is ongewijzigd gebleven. De uitzondering voor het geval een dienst alleen in een ander land dan het woonplaatsland van de consument hoeft te worden geleverd, is niet meer opgenomen. Een uitzondering voor het handelen op gesloten financiële markten waarop alleen officiële deelnemers kunnen handelen, is toegevoegd (in theorie kan ook een consument officiële deelnemer zijn).

Nederland kan zich grotendeels vinden in de benadering van het voorzitterschap. Wel zou Nederland graag zien dat de uitzondering voor overeenkomsten tot levering van een dienst in een ander land dan het woonplaatsland van de consument weer wordt opgenomen. Ook is Nederland bereid om mee te denken over de nadere invulling van het begrip "activiteiten richten op" in artikel 5. In de verdere onderhandelingen moet hierover een compromis worden bereikt.

Artikel 5bis (verzekeringsovereenkomst)

In het Verdrag van Rome staat geen conflictregel voor verzekeringsovereenkomsten. De conflictregels voor verzekeringsovereenkomsten staan nu verspreid in verschillende richtlijnen op het terrein van het verzekeringsrecht. Deze situatie wordt door de praktijk als ingewikkeld ervaren. Ook het Commissievoorstel bevat geen conflictregels voor verzekeringsovereenkomsten. In de onderhandelingen werd duidelijk dat de meeste lidstaten dit als een gemiste kans ervaren. Het

voorzitterschap heeft daarom alsnog een aparte bepaling voor het toepasselijk recht op verzekeringsovereenkomsten voorgesteld. Daarin worden de bestaande regels uit de richtlijnen grotendeels gevolgd.

Nederland kan zich geheel vinden in het opnemen van een bijzondere conflictregel voor verzekeringsovereenkomsten in Rome I. In de verdere onderhandelingen moet de precieze formulering van de conflictregel nader worden besproken.

Artikel 7 (vertegenwoordiging)

Het Commissievoorstel bevat in artikel 7 conflictregels voor vertegenwoordiging. Al vroeg in de onderhandelingen bleek een overgrote meerderheid van lidstaten tegen opname van een dergelijke regel in Rome I. Om die reden komt de regel niet meer voor in de recente voorzitterschapsdocumenten. Nederland kan zich vinden in schrapping van een conflictregel voor vertegenwoordiging uit Rome I.

Artikel 8 (voorrangsregels)

Artikel 8 van het Commissievoorstel bevat een regeling voor toepassing van regels van superdwingend recht die van toepassing zijn op de overeenkomst, ongeacht het overigens op de overeenkomst toepasselijke recht. Lid 1 bevat een definitie van superdwingende regels, lid 2 regelt dat de superdwingende regels van het land van de rechter zonedig op de overeenkomst mogen worden toegepast, lid 3 regelt de toepassing van superdwingende regels van een ander land. Vooral met lid 3 heeft een aantal lidstaten moeite. Een vergelijkbare bepaling staat in het Verdrag van Rome (EVO). Destijds heeft een aantal lidstaten daarbij een voorbehoud gemaakt, zodat die regel nu voor hen niet geldt.

Nederland is voor het opnemen van regels die het mogelijk maken om voorrang te geven aan regels van superdwingend recht uit zowel het recht van het land van de rechter als het recht van een ander land dat nauw met de situatie samenhangt. In de onderhandelingen wordt gezocht naar een compromis dat voor alle landen aanvaardbaar is.

Artikel 13 (overdracht van vorderingen)

Artikel 13 van het Commissievoorstel bevat regels voor het toepasselijk recht bij een cessie van een vordering. Naast de leden 1 en 2, die letterlijk zijn overgenomen uit artikel 12 van het Verdrag van Rome, bevat artikel 13 een afzonderlijke regel voor de tegenwerpbaarheid aan derden van de cessie. Het verwijst daarvoor naar het recht van de gewone verblijfplaats van de cedent (=degene die de vordering overdraagt aan een ander). Het Verdrag van Rome bevat hiervoor geen regel. In de onderhandelingen is vooral discussie over de vraag of de gewone verblijfplaats van de cedent de juiste aanknopingsfactor is. Een aanzienlijk aantal lidstaten acht deze regel niet geschikt en geeft er de voorkeur aan om vragen van goederenrechtelijke aard te onderwerpen aan het recht dat de over te dragen vordering beheerst.

Nederland is voorstander van opname van een regel in Rome I voor de tegenwerpbaarheid van een cessie aan derden. Op grond van rechtspraak van de Hoge Raad geldt op dit moment in Nederland de regel dat de goederenrechtelijke aspecten van de cessie (waaronder de tegenwerpbaarheid aan

derden) zijn onderworpen aan het recht dat van toepassing is op de overeenkomst tussen cedent en cessionaris (=degene aan wie de vordering wordt overgedragen). Deze rechtspraak vindt geen steun bij andere lidstaten. Nederland is daarom in de onderhandelingen actief op zoek naar een regel die voor alle lidstaten aanvaardbaar is en waarmee de financiële wereld uit de voeten kan.

Artikel 22 (verhouding met bepalingen van Gemeenschapsrecht)

Artikel 22 van het Commissievoorstel regelt de verhouding van Rome I tot andere bepalingen van Gemeenschapsrecht. In het voorzitterschapsdocument is hiervoor de tekst uit het Gemeenschappelijk Standpunt van de Raad over artikel 27 Rome II opgenomen. Nederland onderschrijft de benadering van het voorzitterschap en streeft naar consistentie tussen Rome I en Rome II op dit punt.

Artikel 23 (verhouding met internationale verdragen)

Artikel 23 van het Commissievoorstel regelt de verhouding van Rome I tot andere internationale verdragen. Ook voor deze bepaling heeft het voorzitterschap aansluiting gezocht bij de tekst van het Gemeenschappelijk Standpunt van de Raad over artikel 28 Rome II. Nederland kan zich in deze benadering vinden en streeft naar consistentie tussen Rome I en Rome II. Daarnaast streeft Nederland naar het van toepassing blijven van de Haagse verdragen waarbij Nederland partij is en andere internationale verdragen die voor specifieke terreinen conflictregels bevatten.

De Minister van Justitie,